QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSEPH MIFSUD
B.A. (LEG. & INT. REL.), B.A. (HONS.), M.A. (EUROPEAN), LL.D.

Il-Pulizija

vs

Antonio Briffa

Seduta distrett Valletta

Illum 28 ta' Marzu, 2017

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat **Antonio Briffa** detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 402078 (M) billi huwa akkuzat talli nhar il-21 ta' Frar 2017 bejn nofsinhar u s-siegha ta' wara nofsinhar (12:00hrs – 13:00hrs) gewwa l-Qorti fil-Belt Valletta u f'dan il-Gzejjer:

1. Talli ngurja, jew hedded, jew ghamel offiza fuq il-persuna ta' persuni nkarigati skont il-ligi minn servizz pubbliku, waqt li kienu qed jaghmlu jew minhabba li kienu qed jaghmelu dan is-servizz, jew bil-hsieb li jbezzaghhom jew li jinfluwixxu fuqhom kontra l-ligi fl-esekuzzjoni ta' dak is-servizz u dan bi ksur tal-Artikolu 95 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Ispettur Hubert Cini, PC1357 Brenton Gilford u PC311 Clint Bohm.
2. Akkuzat aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi, attakka jew ghamel rezistenza bi vjolenza jew b'hebb, ta' xorta li ma titqiesx bhala vjolenza pubblika, kontra persuni nkarigati skont il-ligi

minn servizz pubbliku, fil-waqt li kienu qed jagixxu jew diga' kienu agixxew għall-esekuzzjoni tal-liġi jew ta' ordni mogħti skont il-liġi mill-awtorità kompetenti u dan bi ksur tal-Artikolu 96 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Ispettur Hubert Cini, PC1357 Brenton Gilford u PC311 Clint Bohm.

3. Akkuzat aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi, mingħajr il-hsieb li joqtol jew li jqieghed il-hajja ta' l-Ispettur Hubert Cini u PC 1357 Brenton Gilford f'periklu car, kkaguna griehi ta' natura hafifa fuq l-Ispettur Hubert Cini u PC 1357 Brenton Gilford, hekk kif iccertifika Dr. Karl Causon M.D. minn gewwa d-Dipartiment tal-Kura Primarja, Floriana, u dan bi ksur tal-Artikolu 221 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.
4. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi hebb kontra l-Ispettur Hubert Cini, PC 1357 Brenton Gilford, Dr. Elaine Gingell Little John LL.D. u Samantha Briffa sabiex jingurjhom, idejjaqhom jew jaghmillhom hsara u dan bi ksur tal-Artikolu 339 (1) (d) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
5. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi ma obdiex l-ordnijiet legittimi tal-awtorità jew ta' wiehed li jkun inkarigat minn servizz pubbliku u dan bi ksur tal-Artikolu 338 (ee) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
6. Kif ukoll talli ksirt il-bon-ordni jew il-kwiet tal-pubbliku u dan bi ksur tal-Artikolu 338 (dd) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.
7. Kif ukoll talli kkommetta reat waqt il-perijodu operattiv ta' sentenza sospiza hekk kif moghotija nhar it-13 ta' Awissu 2015, mill-Magistrat Dr. Carol Peralta LL.D., liema sentenza hija assoluta u ma' tistax tinbidel.
8. Kiser il-kundizzjonijiet imposti fuqu b'digriet datat 23 ta' Awissu 2016 mill- Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dott. Josette Demicoli LL.D. li permezz tieghu huwa nghata l-helsien mill-arrest.
9. Kiser il-kundizzjonijiet imposti fuqu b'digriet datat 14 ta' Frar 2016 mill- Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dott. Claire Stafrace Zammit LL.D. li permezz tieghu huwa nghata l-helsien mill-arrest.

Il-Qorti giet gentilment mitluba sabiex flimkien mal-piena applikabbli ghall-imsemmija reati, tirrevoka 'contrario imperio' d-digriet tal-helsien mill-arrest u tordna r-rearrest ta' l-imsemmi Antonio Briffa, kif ukoll tordna li s-somma ta' hmistax il-elf (€15,000) bhala garanzija personali jghaddu favur il-Gvern ta' Malta.

U aktar talli irrenda ruhu recidiv ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, wara li gie misjub hati b'sentenzi moghtija mill-Qrati ta' Malta, liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula.

Il-Qorti giet gentilment mitluba sabiex tipprovdi ghas-sigurta tal-persuna ta' l-Ispettur Hubert Cini, PC 1357 Brenton Gilford, Dr. Elaine Gingell Little John LL.D. u Samantha Briffa bil-kundizzjonijiet li jidhrilha xieraq u dan ai terminu tal-Artikolu 383 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta et sequitur.

Rat l-atti kollha ta' dan il-procediment u d-dokumenti esebiti.

L-Ufficjal Prosekutur iddikjara li t-tieni (2) akkuza hija alternattiva ghall-ewwel (1) akkuza u li t-tielet (3) akkuza hija kompriza fit-tieni (2) akkuza.

Semghet trattazzjoni finali da parte tal-Ufficcjal Prosekutur l-Ispettur Daryl Borg u da parte ta' Dr. Alfred Abela ghall-imputat.

Sar qbil bejn il-Prosekuzzjoni u d-Difiza dwar il-parametri tal-piena li ghandha timxi maghhom il-Qorti jekk tinstab htija fil-konfront tal-imputat.

Il-kaz imur lura ghall- incident li sehh fil-bini tal-Qorti fil-21 ta' Frar 2017 u dan wara kawza li kienet qieghda tinstema' quddiem Qorti

diversament preseduta. Fl-incident soffrew griehi hfief l-Ispettur Hubert Cini u PC1357 Brenton Gilford.

KONSIDERAZZJONIJIET LEGALI GENERALI

Preliminari

Din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali. Quddiemha persuna jew persuni jigu mixlija li wettqu reati kriminali. Il-Qorti hija adita bl-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha u li jkunu maghmula mill-prosekuzzjoni. Hemm limitu kemm il-Qorti tista' tkun flessibbli fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha.

Għalkemm verament li l-komparixxi li fuqha hemm l-imputazzjonijiet hija ritenuta bħala *un avviso a comparire*, l-imputazzjonijiet huma dejjem ta' indoli penali. Ir-regoli tal-procedura ma jistgħux jigu interpretati b'mod wiesa' tali li l-parametri tal-azzjoni penali jigu spustati jew mibdula. Altrimenti d-difiza ma tkunx tista' tiddefendi ruħha kif jixraq.

Quddiem din il-Qorti jekk persuna tinstab ħatja teħel piena. Jekk ma tinstabx ħatja tigi meħlusa mill-imputazzjonijiet dedotti. Il-valutazzjoni dwar jekk persuna tkunx ħatja jew le tiddependi dejjem fuq il-provi li jingiebu quddiemha (u quddiem ebda post jew medium ieħor) u l-istess valutazzjoni hija marbuta mal-imputazzjonijiet kriminali li jkunu gew miktuba u prezentati quddiemha mill-Pulizija Ezekuttiva jew skont kif ikunu gew mizjuda jew mibdula fl-istadju opportun – u dejjem mhux aktar tard minn meta l-Prosekuzzjoni tkun iddikjarat il-provi tagħha magħluqa. Altrimenti jekk ma jkunx hekk l-akkuzatur ikun jista' jbiddel

il-parametri tal-azzjoni penali skont meta jidhirlu u skont l-andament ta' dak li jkun qed iseħħ jew li jkun irrizulta matul il-kors tal-process penali.

Għalkemm hemm element ta' flessibilita' provdut minn certu gurisprudenza fir-rigward tal-procedimenti quddiem dawn il-Qrati ta' gurisdizzjoni limitata, din il-flessibilita' trid tkun tali li ma tkunx ta' pregudizzju għall-proceduri penali u għad-drittijiet tad-difiza.

Is-setgħat ta' din il-Qorti u r-rimedji li din il-Qorti tista' tagħti f'kull kaz huma limitati u ristretti għal dawk li huma previsti mill-Ligi u fil-Ligi. Din il-Qorti ma għandiex is-setgħa, ossia *carte blanche* li tiddeciedi kif trid u tipprovdi kull rimedju li jidhlilha f'moħħha jew li trid jew li tkun tixtieq tagħti. Il-provvedimenti tagħha huma limitati għal dawk provduti fil-Kodici Kriminali.

Din il-Qorti ma tistax tieħu post jew tissostitwixxi l-Qorti Civili kompetenti jew tagħti rimedji ta' natura civili li ma humiex prevvisti mill-Kodici Kriminali bħala li jistgħu jigu emanati minn Qorti ta' Gudikatura Kriminali.

F'kull kaz pero', stante li din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali hija marbuta bit-termini tal-imputazzjoni skont kif spjegat aktar 'il fuq. Aktar minn hekk quddiemha huwa dmir tal-Prosekuzzjoni li tipprova l-kaz tagħha skont kif proferit fl-imputazzjoni kontestata sal-grad ta' konvinciment morali u sufficjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni. Mill-banda l-oħra jekk id-difiza tagħzel li tressaq xi provi jew sottomissjonijiet kif sar f'dan il-kaz, huwa bizzejjed għad-difiza li tikkonvinci lil Qorti bit-tezi tagħha fuq bazi ta' konvinciment morali li jistrieħ fuq bilanc ta' probabbilita u f'kaz li dan iseħħ, u l-Qorti

ma tħossiex moralment konvinta li l-Prosekuzzjoni laħqet il-grad ta' prova rikjesta minnha, allura l-Qorti trid tillibera lill-imputat.

Dawn huwa principji kardinali li jsawru l-procediment penali Malti. Jogħgbuna jew ma jogħgbuniex, dawn huma wħud mir-regoli bazilari li jistrieħ fuqhom il-procediment penali Malti.

Biss din il-Qorti ma tistax tieqaf hawnhekk. Hija marbuta li tiggudika dan il-kaz skont l-akkuza li giet magħmula mill-Prosekuzzjoni kontra l-imputat u ma tistax tbiddel hi bis-setgħa tagħha stess il-parametri tal-kawza intrapriza mill-Prosekuzzjoni u tiddeciedi kif jiftlilha jew tmur lil hinn mill-imputazzjonijiet prezentati lilha mill-Prosekuzzjoni.

Oneru tal-Prosekuzzjoni

Huwa l-oneru tal-Prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill-Qorti li l-akkuzi addebitati lill-imputat huma veri u dan ghaliex kif jghid il-Manzini fil-ktieb tieghu **Diritto Penale** Vol. III Kap IV pagna 234, Edizione 1890:-

> *"Il cosi` detto onero della prova, cioe` il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit".*

Huwa minnu, li jekk il-Qorti hija rinfaccjata b'verzjonijiet konfliggenti, ghandha tillibera, stante li tali konflitt ghandu jmur a beneficcju tal-imputat. Pero' huwa veru wkoll kif gie deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-dsatax (19) ta' Mejju, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija vs Graham Charles Ducker**:

> *"It is true that conflicting evidence per se does not necessarily mean that whoever has to judge may not come to a conclusion*

of guilt. Whoever has to judge may, after consideration of all circumstances of the case, dismiss one version and accept as true the opposing one".

Il-Prosekuzzjoni trid tipprova l-kaz taghha lil hinn minn kull dubju ragjonevoli, waqt li d-difiza trid tipprova d-difiza taghha fuq bazi ta' probabilita'.

Huwa principju baziku prattikat mill-Qrati taghna fil-procediment kriminali, li sabiex l-akkuzat jigi misjub hati l-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu dawn ghandhom jigu pruvati oltre kull dubju dettat mir-raguni.

F'dan ir-rigward issir referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-5 ta' Dicembru, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija v Peter Ebejer**, fejn il-Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilhaq il-Prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubju dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubju. Id-dubji ombra ma jistghux jitqiesu bhala dubji dettati mir-raguni. Fi kliem iehor, dak li l-gudikant irid jasal ghalih hu, li wara li jqis ic-cirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni tal-buon sens tieghu, ikun moralment konvint minn dak il-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni.

Fil-fatt dik il-Qorti ccitat l-ispjegazzjoni moghtija minn Lord Denning fil-kaz **Miller v Minister of Pension** - 1974 - ALL Er 372 tal-espressjoni '*proof beyond a reasonable doubt.*'

"Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the

course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence 'of course it is possible but not in the least probable', the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice."

Din il-Qorti taghmel ukoll referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-9 ta' Settembru 2002 fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija v Martin Mark Ciappara** fejn spjegat x'jigri meta gudikant ikun rinfaccjat b'verzjonijiet konfliggenti u cioe' jistghu jigru zewg affarijiet u cioe jew il-gudikant ikun tal-fehma li l-kaz tal-Prosekuzzjoni ma jkunx gie sodisfacentement ippruvat, u allura l-Qorti ghandha tillibera, jew jekk ikun moralment konvint li l-verzjoni korretta hija wahda u mhux l-ohra, jimxi fuq dik il-verzjoni li jaccetta u jekk dik il-verzjoni tkun timporta l-htija tal-imputat jew akkuzat, allura jiddikjara tali htija u jghaddi ghal piena jew ghal xi provvediment iehor.

Apprezzament tal-provi fl-assjem:

Il-Qorti tissottolinea li huwa ben risaput li l-apprezzament tal-provi ghandu jsir mhux biss b'mod spezzettat u individwali izda l-provi ghandhom jigu analizzati flimkien fl-assjem taghhom sabiex wiehed jara x'inferenzi jew interpretazzjoni ragjonevoli u legali jista' jaghti lil dawk il-provi hekk interpretati. Ma tistax tinstab htija jew nuqqas ta' htija semplicement fuq analizi individwali jew separata tal-provi. Dawn ghandhom jigu kkunsidrati kemm individwalment kif ukoll komplessivament. Dan hu appuntu l-ezercizzju li sejra taghmel din il-Qorti, u cioe' li tezamina bir-reqqa kollha l-provi prodotti f'dan il-kaz.

KONSIDERAZZJONIJIET LEGALI DWAR L-AKKUZI

Illi l-akkuzi ewlenija li bihom jinsab akkuzat l-imputat huma r-reati ikkontemplati fl-artikoli 95 u 96 tal-Kapitolu 9. Issa dawn iz-zewg reati ghalkemm it-tnejn jikkontemplaw reati kommessi kontra ufficjal pubbliku, huma zewg reati ben distinti minn xulxin u l-elementi ta' kull wiehed minnhom ghandhom karatteristici unici. Il-Qrati taghna f'diversi sentenzi spjegaw id-differenzi bejn dawn iz-zewg reati. (ara **The Police vs John Shayer et** deciza fl-14 ta' Novembru 1959, **Police vs Joseph Polidano** – 7 ta' Frar 1966 **Il-Pulizija vs Carmelo Zammit** – 23 November 1959 fost ohrajn) *"The difference to the two crimes envisaged under Sections 94 and 95 of the Criminal Code* (illum 95 u 96) *does not lie in the nature of the act, nor in the seriousness of the consequences, much less in the personal qualities of the injured person, but only* <u>*in the character of the duties the injured person is performing at the time of the offence.*</u> *Indeed Section 94* (illum 95) *states "while in the act of discharging his duty or because of his having discharged such duty, or with intent to intimidate or unduly influence him in the discharge of such duty,' whilst section 95* (illum 96) *requires that the offence is committed when in the execution of the law or of a lawful order issued by a competent authority."* (**Police vs A.B. Michael Locking** deciza 3 ta' Ottubru 1966).

Illi ghalhekk filwaqt illi ir-reat ikkontemplat fl-artikolu 95 huwa reat ta' oltragg lill-ufficjal pubbliku waqt il-qadi tas-servizz pubbliku tieghu jew minhabba li ikun qieghed jaqdi tali servizz, l-artikolu 96 jipotizza r-reat ta' attakk jew resistenza kontra persuna inkarigata skont il-ligi minn servizz pubbliku filwaqt li dik il-persuna tkun qed tagixxi <u>ghall-</u>

esekuzzjoni tal-ligi, jew ta' xi ordni moghti skond il-ligi minn xi awtorita kompetenti. Illi din l-espressjoni hi differenti minn dik uzata fl-artikolu 95(1) – waqt li jkun jaghmel jew minhabba li jkun ghamel dan *is-servizz,* jew bil-hsieb li jbezzghu jew li jinfluwixxi fuqu kontra l-ligi fl-*esekuzzjoni ta' dana is-servizz*. (ara sentenza Il-**Pulizija vs Joseph Zahra** Appell Kriminali – 9 Settembru 2002).

Illi qabel xejn ghandu jinghad illi mill-provi prodotti mill-prosekuzzjoni irrizulta b'mod car li Ispettur Hubert Cini, PC1357 Brenton Gilford u PC311 Clint Bohm huma ufficjali pubblici u kienu qeghdin jaghmlu xoghlhom fil-mument ta'l-incident u l-akkuzi kif dedotti jirrizultaw ppruvati.

Illi ghar-rigward tal-akkuza tal-offiza ta' natura hafifa ai termini tal-artikolu 221(1) il-Qorti hija tal-fehma illi il-griehi sofferti mill-Ispettur Hubert Cini u PC1357 Brenton Gilford gew ikkagunati f'dana l-incident. Illi l-istess jista' jinghad dwar l-akkuzi l-ohra kontravvenzjonali migjuba kontra l-imputat

PROTEZZJONI LILL-FORZI TAL-ORDNI

Il-Qorti taghmilha cara li kull ufficjal li hi fdata lilu l-infurzar tal-ordni pubblika ghandhom ikunu protetti waqt li jkunu qed jaghmlu d-dmirijiet taghhom u hadd ma huwa skuzat – tkun xi tkun ir-raguni – li jhedded lil xi ufficjal tal-pulizija, jew xi ufficjal iehor inkarigat mill-infurzar jew li b' xi mod iweggghu.

Ordni tal-pulizija jew ta' persuna nkarigata mill-infurzar tal-ordni pubbliku ghandha tkun obduta mil-ewwel u ghandu jintwera rispett lejn kull uffiċjal dejjem u kullimkien. Dan ir-rispett ghandu jidher b' mod l-aktar ċar u enfatiku f' sitwazzjonijiet fejn tkun dahlet imqarr naqra tensjoni kif gara f'dan il-kaz.

Dan l-incident sehh fil-bini tal-Qorti u allura aktar serju. Il-Qorti tappella li meta jigru incidenti bhal dawn ghandu jkun hemm intervent immedjat mill-Marixxalli tal-Qorti u l-Pulizija, u mhux incident jithalla jikber kif sehh f'dan il-kaz fejn anke ufficjali tal-pulizija soffrew griehi hfief.

Kif gie osservat mil-Qorti fl-Appell Kriminali : "**Il-Pulizija vs. Mathew Peter O' Toole**" [2.3.06]

> *"Il-Qrati ma jistghux jittrattaw kazijiet bhal dawn fejn ikunu mhedda ufficjali tal-Korp tal-Pulizija, waqt li qed jaqdu dmirijiethom - kultant f' sitwazzjonijiet difficli u delikati - b'leggerezza, qisu ma gara xejn, bhallikieku l-Pulizija qieghed hemm biex jigi mzeblah, sfidat, u mhedded."*

Fl-Appell Kriminali "Il-**Pulizija vs. George Grech**" [23.6.05] il-Qorti qalet:

> *"Illi l-Qorti terga ttenni f'dak li diga' qalet f'diversi sentenzi li r-reati bhal dawk ammessi mill-appellant fuq membri tal-korp tal-Pulizija waqt il-qadi tad-dmirijiet taghhom ma jistghux jitqisu leggerment mill-*

Qrati li ghandhom joffru kull protezzjoni lill-kustodji tal-ordni pubbliku meta jkunu qed jagixxu fiz-zamma talordni taht cirkostanzi mill-aktar difficli u b'riskju kbir ghall-inkolumita' taghhom personali w li ghalhekk f'dawn it-tip ta' reati hija indikata piena karcerarja effettiva kif del resto tiddisponi l-ligi"

Imbaghad fl-Appell Kriminali "Il-**Pulizija vs. Anthony Roderick Farrugia**"[26.4.2007] din il-Qorti qalet ukoll :-

"*Kif irriteniet din il-Qorti diversi d-drabi, reati ta' vjolenza attiva fil-konfront tal-Pulizija kull ma jmorru qed jizdiedu w jsiru ferm spissi w l-Qrati ghandhom iddmir, fejn ikun il-kaz, li jaghtu il-protezzjoni xierqa lill-forzi tal-ordni fejn dawn ikunu qed jagixxu entro il-poteri lilhom moghtija fl-esekuzzjoni tal-ligi w ma jistghux jittrattaw dawn il-kazijiet b' leggerezza w jikkondonaw dak li ma ghandux jigi kondonat b' pieni irrizorji aktar u aktar meta dak li jkun ikun recidiv kif inhu f'dan il-kaz.*"

Fis-socjeta' taghna qieghed ikun hemm aktar okkazzjonijiet fejn persuni mhux jobdu ordnijiet legittimi tal-pulizija u ta' persuni inkarigati minn osservanza tal-ligijiet taghna bhal wardens. Wisq aktar jattakkawhom fizikament u mhux l-ewwel darba li jkun hemm min isoffri griehi anke gravi.

Il-Qorti ma tridx persuni nkarigati mill-infurzar tal-ligi jiddemoralizzaw ruhhom. Dan ghaliex mhux dejjem isibu l-appogg mixtieq ghall-hidma

taghhom, jekk ma jispiccawx ukoll huma stess mghoddija process popolari ghax iwettqu d-dmirijiet taghhom.

Din il-Qorti terga' taghmilha cara li mhux se tippermetti agir irresponsabbli bhal dan fejn ikun hemm min iqajjem kommossjoni ghal xejn u wisq aktar ikunu attakkati l-membri tal-Korp tal-Pulizija.

Il-Qorti zammet quddiem ghajnejja dawn il-hsibijiet lill-Magistratura[1] waqt li kienet qeghda taghrbel x'tghid il-ligi u tiddeciedi dwar l-ingredjenti tar-reati involuti:

> *Id-dmir fdat f'idejkom b'servizz lin-Nazzjon għandu bħala għan tiegħu t-tħaddim tajjeb ta' qasam vitali tal-ħajja soċjali. Għalhekk nixtieq nesprimi l-istima u l-inkuraġġiment tiegħi għall-ħidma tagħkom u lejn dawk kollha li huma impenjati f'dan il-qasam b'kuxjenza retta u b'sens qawwi ta' responsabbiltà ġuridika u ċivika.*
>
> *Nixtieq nieqaf fuq aspett etiku li l-uffiċċju tal-maġistrat jinkarna fih. F'kull pajjiż in-normi ġuridiċi għandhom l-għan li jħarsu l-libertà u l-indipendenza tal-maġistrat, biex jista' jwettaq bil-garanziji meħtieġa x-xogħol importanti u delikat tiegħu. Dan lilkom iqegħidkom f'pożizzjoni ta' importanza partikulari, biex twieġbu b'mod adegwat għall-inkarigu li s-soċjetà tafdalkom, biex timxu b'imparzjalità dejjem inkonfutabbli; biex tiddixxernu b'oġġettività u prudenza u msejsa biss fuq in-norma ġuridika ġusta; u fuq kollox biex twieġbu għal-leħen ta'*

[1] Diskors lill-Membri tal-Kunsill Superjuri tal-Magistratura minn Papa Frangisku nhar it-Tlieta 17 ta' Gunju 2016

kuxjenza soda mibnija fuq il-valuri fundamentali. L-indipendenza tal-maġistrat u l-oġġettività tal-ġudizzju li jesprimi, jitolbu applikazzjoni attenta u puntwali tal-liġijiet applikati fil-mument. Iċ-ċertezza tad-dritt u l-bilanċ bejn id-diversi poteri ta' soċjetà demokratika jsibu s-sintesi tagħhom fil-prinċipju tal-legalità, li l-maġistrat ifittex li jħares.

Mill-ġudikant jiddipendu deċiżjonijiet li mhux biss jinfluwenzaw id-drittijiet u l-beni taċ-ċittadini, imma li jħallu impatt fuq l-istess ħajja tagħhom. Għalhekk, is-suġġett tal-ġudizzju, f'kull livell, għandu jkollu kwalitajiet intellettwali, psikoloġiċi u morali li jagħtu garanzija ta' affidabbiltà għal funzjoni ta' tant importanza. Fost il-kwalitajiet kollha, dik dominanti u, fil-fehma tiegħi, speċifika għall-ġudikant hi l-prudenza. Din m'hix virtù biex ma tiħux azzjoni: "Jien prudenti: ma niħux azzjoni", le! Hi virtù ta' tmexxija, virtù biex tmexxi l-affarijiet 'il quddiem, il-virtù li tgħinek tqis b'serenità r-raġunijiet tad-dritt u tal-fatt li għandhom ikunu fil-qafas ta' kull ġudizzju. Ikollok iżjed prudenza jekk tikseb bilanċ għoli interjuri, li kapaċi jaħkem fuq il-ġibdiet tal-karattru partikulari, il-veduti personali, il-konvinċimenti ideoloġiċi tiegħek.

Is-soċjetà ... tistenna ħafna mill-maġistratura, speċjalment fil-kuntest attwali kkaratterizzat, fost l-oħrajn, minn nixfa fil-wirt tal-valuri u mill-evoluzzjoni ta' l-istrutturi demokratiċi. Agħmluh impenn tagħkom li ma tiddeludux dak li leġittimament tistenna minnkom in-nies. Ħabirku biex tkunu dejjem iżjed eżempju ta' moralità integra għas-soċjetà kollha. M'humiex neqsin tagħlim u mudelli ta' valur għoli li minnhom tistgħu titnebbħu. Nixtieq insemmi l-figura ispiranti ta' Vittorio Bachelet, li mexxa l-Kunsill Superjuri tal-

Maġistratura fi żminijiet diffiċli qatigħ u spiċċa vittma tal-vjolenza ta' l-hekk imsejħa "snin taċ-ċomb"; u dik ta' Rosario Livatino, maqtul mill-Mafja, li bħalissa għaddejja l-kawża tal-beatifikazzjoni tiegħu. Huma taw xhieda eżemplari ta' l-istil li għandu jkollu l-lajk fidil Nisrani: leali lejn l-istituzzjonijiet, miftuħ għad-djalogu, sod u kuraġġjuż fil-ħarsien tal-ġustizzja u d-dinjità tal-bniedem.

KONSIDERAZZJONIJIET DWAR IL-PIENA

Illi in linea generali jibda biex jinghad li:

l-piena m'ghandiex isservi bhala xi forma ta' vendikazzjoni tas-socjeta` fil-konfront tal-hati. Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll ir-riforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b'ghemilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qrati ta' gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena.[2]

Illi c-cirkostanzi ta' kull kaz huma partikolari ghal dak il-kaz u normalment ivarjaw radikalment mic-cirkostanzi ta' kull kaz iehor. Huwa impossibbli ghal-legislatur li jipprevedi dawn ic-cirkostanzi

[2] Ref Ir-**Republika ta' Malta vs Rene sive Nazzareno Micallef**: Appell Kriminali deciz 28.11.2006.

kollha u, a priori, jistabilixxi (ghal kull reat) piena specifika ghal kull sensiela ta' cirkostanzi differenti li fihom jista' jitwettaq dak l-istess reat. Illi huwa propju ghalhekk illi ghal kull reat il-Ligi ma tistipulax piena fissa imma tistipula minimu u massimu; jispetta lill-Qorti biex fid-diskrezzjoni taghha, u entro dawk il-parametri, teroga dik il-piena permezz ta' liema, skont ic-cirkostanzi ta' kull kaz, tipprova ssib dak il-bilanc gust bejn d-diversi skopijiet li ghandhom jintlahqu.

Illi dwar il-varji modi kif il-Qorti tista' titratta ma' persuna misjuba hatja ta' xi reat u x'evalwazzjoni ghandha ssir biex jigi stabbilit liema minn dawn il-modi jservi l-aktar lill-gustizzja, kellha l-opportunita tippronunzja ruhha l-Qorti ta' l-Appell Kriminali. Fis-sentenza mghotija fil-kawza Il-**Pulizija vs Maurice Agius**[3] dik il-Qorti qalet hekk:

> *Huwa car...., li l-ewwel haga li qorti trid tiddecidi hi jekk il-kaz jimmeritax piena ta' prigunerija, b'mod li jigu eskluzi (jekk kienu talvolta applikabbli u mhux aprioristikament eskluzi mill-ligi stess) mizuri bhal ordinijiet maghmula taht l-Att dwar il-Probation jew multa. Jekk jigi stabbilit, tenut kont tac-cirkostanzi kollha, li l-kaz kien jimmerita prigunerija, il-gudikant irid jghaddi ghat-tieni stadju, u cioe` biex jiddetermina t-tul ta' tali prigunerija. Hawn ukoll il-gudikant ma jridx joqghod ihares lejn is-subartikolu (1) tal-Artikolu 28A u jipprova jara kif ibaxxi l-piena biex igibha ma teccedix is-sentejn. Il-piena ta' prigunerija trid tkun dik il-piena li oggettivament taghmel ghall-kaz, indipendentement minn jekk tkunx tista' tigi sospiza o meno. Huwa biss jekk il-piena hekk*

[3] Deciza fit-13 ta' Novembru 2009.

oggettivament stabbilita ma tkunx ta' aktar minn sentejn prigunerija li l-gudikant jghaddi ghat-tielet stadju, u cioe`biex jikkonsidra jekk ghandux jissospendi o meno tali piena (ghal periodu ta' mhux anqas minn sena u mhux izjed minn erba' snin). Huwa evidenti li l-ewwel haga li trid issir f'dana t-tielet istadju hi li wiehed jara jekk hemmx xi ostakolu statutorju ghal tali sospensjoni ....; jekk ma hemmx tali ostakoli, allura, u allura biss, tqum il-kwistjoni ta' jekk il-piena ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza u, jekk jkun jidhrilha li l-kaz ikun wiehed li fih sentenza ta' prigunerija ghandha tigi sospiza, x'ghandu jkun il-periodu operattiv taghha (cioe` ghal kemm zmien tibqa' hekk sospiza fuq ras il-hati).

Illi din il-Qorti hasbet fit-tul dwar il-piena idonea li ghandha tigi nflitta fic-cirkostanzi fil-konfront tal-imputat.

Illi meta tigi biex tqis il-piena li ghandha tigi inflitta l-Qorti ser tiehu in konsiderazzjoni l-fedina penali tal-imputat u c-cirkostanzi tal-kaz. Il-Qorti ghalhekk hija tal-fehma illi ghandha timponi piena karcerarja effettiva, multa u diversi ordnijiet.

Din il-Qorti tqis li kwantu għal dak li jirrigwarda s-sentenza ta' priġunerija sospiża moghtija fit-13 ta' Awissu 2015 minflok din għandha tiġi imqegħda fis-seħħ skont l-Artikolu 28B(1), din il-Qorti bi ħsiebha li tagħmel ordni li permezz tiegħu bis-saħħa ta' din is-sentenza il-perjodu operattiv hemmhekk speċifikat għandu jibda jiddikorri millum.

DECIDE

Ghaldaqstant l-Qorti wara li rat l-artikoli 17, 49, 50, 95, 96, 221(1), 338 (dd), 338(ee) u 339(1)(d) tal-Kapitolu 9 ma ssibx lill-imputat hati tat-tmien (8) u disa' (9) imputazzjoni u minnhom tilliberah, issib lill-imputat hati tat-tieni (2), raba' (4), hames (5) u sitt (6) imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu u tikkundannah ghal piena karcerarja ta' sitt (6) xhur prigunerija u ghall-multa komplessiva ta' erbat'elef ewro (€4,000). In vista tad-dikjarazzjoni tal-prosekutur il-Qorti qieghda tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-ewwel (1) u tielet (3) imputazzjoni.

Illi kwantu għal dak li jirrigwarda l-kommissjoni tar-reat matul il-perjodu operattiv ta' sentenza sospiza il-Qorti tqis li mill-provi prodotti u s-sottomissjonijiet magħmula u ai termini tal-Artikolu 28B(2) tal-Kodici Kriminali tiddeciedi li minflok li ggib fis-seħħ is-sentenza ta' sena (1) prigunerija sospizi għal sentejn (2) skont is-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta tat-13 ta' Awwissu 2015, din il-Qorti tordna li l-perjodu operattiv hemmhekk specifikat għandu jitqies li jibda jiddikorri millum.

Rigward is-seba' (7) imputazzjoini, ai termini tal-artikolu 579(3) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, tirrevoka il-helsien mill-arrest tal-hati u dan minhabba ksur tal-kundizzjonijiet impost b'digriet datat 23 ta' Awissu 2016 mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) mill-Magistrat Josette Demicoli li permezz tieghu huwa nghata l-helsien mill-arrest u ghalhekk tordna li l-imputat jinzamm taht arrest preventiv mill-gdid. Il-Qorti ma thossx li fic-cirkostanzi ghandha tordna l-konfiska ta' hmistax –il elf Euro (€15,000) bhala garanzija personali.

Inoltre wara li rat l-Artikolu 383 tal-Kodici Kriminali il-Qorti, sabiex tipprovdi ghas-sigurta ta' l-Ispettur Hubert Cini, PC1357 Brenton Gilford, PC311 Clint Bohm, Dr Elaine Gingell Little John u Samantha Briffa u kif ukoll sabiex tipprovdi ghas-salvagwardja tal-pubbliku bon-ordni qeghda torbot lil hati taht obbligazzjoni tieghu personali ghal perjodu ta' sena taht penali ta' elf euro (€1,000).

Inoltre, b'applikazzjoni tal-Artikolu 412C tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tqieghed lill-hati taht Ordni ta' Protezzjoni fil-konfront ta' Ispettur Hubert Cini, PC1357 Brenton Gilford, PC311 Clint Bohm, Dr Elaine Gingell Little John u Samantha Briffa ghall-perijodu ta' tlett (3) snin millum skond id-Digriet anness ma' din is-sentenza.

Il-Qorti spjegat lill-hati bil-konsegwenzi jekk jikser l-obligazzjoni fuqu imposta a tenur ta' l-artikolu 383 u 412C tal-Kodici Kriminali.

Finalment, wara rat ukoll li fic-cirkostanzi tal-kaz huwa indikat li l-ħati jitqiegħed taħt ordni ta' trattament skont l-Artikolu 412D tal-Kodici Kriminali, stante li l-Qorti tqis li huwa meħtieg li l-ħati jigi mgħejjun jegħleb il-problemi psikologici li ghandu u li qed iwasluh ukoll biex jiddelinkwi. Għalhekk ai termini tal-Artikolu 412D tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-Qorti qegħda tpoggi lill-ħati taħt Ordni ta' trattament taht il-kura ta' Dr Maria Axiaq u Dr Joseph Vella Baldacchino u dan wara li kkunsidrat li jkun xieraq li jsir dan l-Ordni ta' trattament għal perjodu ta' tliet snin millum. Il-Qorti fehmet bi kliem car u li jinftiehem il-portata ta' din l- ordni u l-konsegwenzi li l-ħati jkollu jaffaccja fil-kaz li huwa jonqos milli jwettaq din l-ordni skont kif ordnat lilu.

Il-Qorti wara li rat l-artikolu 533 tal-Kodici Kriminali tordna lill-hati jhallas is-somma ta' erba′ mija u tnejn u sittin Euro u sebgha u ghoxrin centezmu (€462.27) spejjez inkorsi f'din il-kawza.

Rigward il-multa u l-hlas tal-ispejjez peritali dawn ghandhom jithallsu fi zmien tliet (3) snin mil-llum.

Il-Qorti tordna li kopja ta′ din is-sentenza u tal-ordni ta′ trattament bid-digrieti ta′ llum stess għandhom jigu trasmessi minnufiħ lid-Direttur tas-Servizzi ta′ Probation u Parole.

____

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat